N°. 87. A°. 1839.

WOENSDAG, den 30sten OCTOBER.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den 28 October 1839.*

Alzoo de navolgende personen zich bij requeste aan Zijne Excellentie den Heer Gouverneur Generaal hebben gewend met verzoek om *Brieven van Manumissie*, te verleenen aan de navolgende Slaven, als:

1°. JACOBUS GOEDE, als beheerende den Boedel van wijlen SARA ELISABETH VIEIRA, voor de Slavin *Santje;* aankomende gemelden Boedel.

2°. J. F. THIELER, als Straatvoogd over- en voor de Slavin *Anna* en hare Kinderen *Antoinetta*, *Toontje* en *Charlotte;* weleer het eigendom van den Boedel wijlen M. M. MAROSÉ.

3°. BELLONA van MARIA van ONORIBO, voor den Slaaf *Primo;* haar in eigendom toebehoorende. — En

4°. J. E. van AMSTER, voor de Slaven *Johanna Maria*, *Francina Petronella*, *Jansje* en *Jacquelina L'Esperance;* hem in eigendom toebehoorende.

Zoo is het, dat Zijne Excellentie goedgevonden heeft, alvorens hierop te disponeren, op te roepen alle degenen, die vermeenen mogten eenige redenen te hebben, zich hiertegen te verzetten, om binnen den tijd van *drie* weken, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie ter Gouvernements Secretarij aanteekening te doen, zullende na verloop van dien tijd, de verzochte *Brieven van Manumissie* verleend worden.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

MENGELWERK.

DE ROOVER GROZEA.

De rooverij in het groot scheen Moldavie en Wallachije verlaten en zich in de gebergten van Bosnie en Albanie, die er als het ware de klassieke grond van zijn, te hebben verscholen. Sedert tien jaren hadden onze regtbanken niets dan gemeene dieven en moordenaars te vonnissen. Maar dat slag van roovers, hetwelk sedert het tractaat van *Adrianopel* ten eenemale wilde verdwijnen, is in den persoon van Nicolaas Grozea weder herrezen; in hem herleven de Kirischali's, de Dschian's en de woeststen der Oktan's, die vreesselijke bergbewoners van klein Wallachije, in volle kracht.

Aan den levendigen aanblik der gerigtszaal wordt men gewaar, dat het regterlijke drama, hetwelk plaats zal hebben, het levendigste belang verwekt. Een groot getal van burgerlijke en militaire personen verdringen als het ware elkander; ook bemerkt men op afgesprokene plaatsen schoone en prachtig gekleede dames: het zijn de edele gemalinnen der Bojaren.

Weldra wenden zich aller blikken naar de bank der getuigen; daar zit eene arme tachtigjarige vrouw; zij schijnt zeer ter nedergeslagen; hare korte rokken, haar voorschoot, gelijk ook hare overige kleeding duiden haar aan als eene vrouw *van het gebergte;* zeven kleine medaillons van mannelijke en vrouwelijke heiligen hangen om haren hals. Voornamelijk echter trekt eene naast haar zittende vrouw, met een zeer klein kind op haren arm, de aandacht tot zich. Deze vrouw, nog jong en schoon, heeft den blik bijkans aanhoudend op den grond gevestigd; wanneer zij nu en dan hare oogen, die vol tranen staan, opheft, geschiedt dit, om op haar kind te zien, dat haar aanlacht. Zij heeft insgelijks de kleederdragt der bergbewoners, een korten, bruinen voorschoot; de mouwen van haar schitterend wit kleed zijn met rood afgezet; een roode gordel omsluit hare slanke leest; tot sieraad draagt zij een snoer van kralen om den hals! hare hairen hangen niet meer in vlechten, zoo als die der jonge meisjes; zij draagt even als de getrouwde een' witten shawl, die, aan het hoofd vastgemaakt, over de schouderen nederhangt.

In de nabijheid der beide vrouwen staat een jong mensch in een' ouderdom van omtrent 17 jaren, hij is met een witte broek naar de manier der Albanesen gekleed en heeft op het hoofd een witten tulband; aan zijne zijde draagt hij een Damascaner sabel en in den gordel twee pistolen; hij leunt trotsch op zijn geweer.

Deze drie personen maken het geheele huisgezin van Nicolaas Grozea uit; de oude vrouw is zijne moeder, het jonge mensch zijn zoon uit zijn eerste huwelijk, de jonge vrouw is zijne derde echtgenoote, en het kind, hetwelk zij op den arm draagt, is de vrucht van hunnen echt.

Het tribunaal begint de zitting, het bestaat uit een voorzitter, twee regters, een staats-procureur en een griffier. De functiën van staats-procureur, die met de regtspleging in Frankrijk naauwkeurig overeenstemmen, worden bij de tegenwoordige aangelegenheid door Constantijn Brailoio waargenomen. De op die wijze zamengestelde regtbank vonnist zonder gezworenen maar zij heeft het regt om de straf te verzachten, ingeval ze naar gelang van omstandigheden te streng mogt voorkomen. De vormen der procesvoering zijn voor het overige bijkans volkomen gelijk aan die, welke in het Fransche wetboek zijn voorgeschreven, naar hetwelk zij om zoo te spreken ook gevormd zijn. Op de tafel van het tribunaal staat een kruis van elpenbeen.

Nicolaas Grozea wordt nu door de soldaten der Wallachijsche militie binnengeleid Hij is een man van in de vijftig en van eene lange gestalte; zijn reeds grijze haren, zijn zwarte knevel en bakkebaard, zijne groote, wilde oogen, zijne donkerbruine gelaatskleur, zijn adelaarsneus, zijn verheven voorhoofd, al zijne gelaatstrekken eindelijk toonen eene mengeling van adeldom, stoutmoedigheid en woestheid; de schoonheid zijner, door een wijde en korte broek naauwelijks bedekte vormen, doen aan den Romeinschen zwaardvechter denken. Op zijne regters en de aanwezigen werpt hij eenen blik, in welken nog de stoutheid van den bevelhebber schijnt door te stralen.

De Griffier staat nu op en leest de noodige stukken van den processe; de daden, waar Grozea van beschuldigd is, bestaan in het volgende:

»Nicolaas sin Petro, met den bijnaam Grozea (in de Wallachijsche taal de *schrik*), geboren te *Schemets*, voormalig Bannaat van Krajova, tegenwoordig het klein Wallachije, 52 jaar oud, is de zoon van Peter sin Petro, kapitein van Prins *Ypsilanti*, die in den slag bij *Tergovitsa* sneuvelde, en van de hier tegenwoordige Maria Tudoresco."

»Na een woelig leven te midden van gevechten en rooverijen, werd hij in het jaar 1828 aangeklaagd wegens het vermoorden van zijne jonge echtgenoote, en tot tienjarige arbeid in de mijnen veroordeeld (*). In het jaar 1829, in de maand Maart, wilde een Luitenant in Russische dienst, met name Mastennikof, de zoutgroeven van Wallachije bezoeken. Men liet hem met de bak naar beneden zakken, en hij kwam in de galerij, waarin Grozea werkte. Deze gevonnisde, die het door zijn goed gedrag zoo ver gebragt had, dat hij niet meer met een' anderen behoefde vastgesloten te zijn, en hij alleen kon arbeiden, nam het oogenblik waar, dat de Luitenant, om eenige kristallisatiën te onderzoeken, gebukt was, sloeg hem met een bank zout op het hoofd, dat hij bewusteloos op den grond viel, stopte hem zout in den mond, om hem het schreeuwen te beletten, beroofde hem schielijk van zijne uniform, trok die zelf aan, liet zich met behulp van deze verkleeding uit de zoutgroeve ophijschen, en was verdwenen, eer men er iets van gemerkt had."

»Des avonds vonden de oppassers den Luitenant geheel bebloed; echter was hij weder bijgekomen, en nu vernam men van hem iets naders omtrent de wijze, waarop Grozea ontsnapt was. Alle nasporingen naar hem waren vruchteloos."

»Vijf jaren waren er sedert dien tijd verloopen, zonder dat men een woord van Grozea hoorde. In het jaar 1835, in de maand September, werd op den rijweg van *Pitecky* naar *Trajova*, een Joodsch koopman van *Jassy*, met name Abraham, op helder lichten dag door vijf roovers aangevallen, hij en zijn koetsier werden gebonden, en hem 10.000 piasters (deels in Wallachijsch geld, deels in Russisch assignaten) afgenomen, hierop verwijderde zich de roovers, hem gebonden latende liggen, in de rigting naar *Tergovista*. Twee dagen daarna kwam een man in eene zeer rijke Hongaarsche kleeding in het klooster van *Irgis*, en wisselde bij de monniken 20.000 roebels in papieren tegen Oostenrijksche dukaten in. Die rijke Hongaarsche reiziger was, zoo als men naderhand vernam, niemand anders dan Grozea. Een Heiden, met name Kiry, voorheen spion in de bende van den beroemden Kirdschali, was namelijk koster in het klooster geworden: deze herkende in de wezenstrekken van den Hongaarschen edelman Grozea, die een van de onverschrokkenste soldaten van Kirdschali geweest was. Een blik van Grozea sloot hem echter den mond, en de Hongaarsche edelman gaf hem, toen hij heenging, eene hand vol dukaten met de woorden: »Bid voor de ziel van onzen ouden legerbevelhebber en drink op mijne gezondheid!" De Heiden gaf dit den Superieur van het klooster eerst eenige dagen naderhand aan. De policie liet terstond nazoekingen doen, doch altijd vruchteloos; alleen overtuigde men zich,

(*) In Wallachije arbeiden degenen, die tot de bergwerken veroordeeld zijn, in zoutgroeven van eene ontzaggelijke diepte. Men laat ze in eene soort van bak, aan vier touwen hangende, naar beneden zakken. De gevonnisden zijn gewoonlijk twee aan twee aan elkander gebonden; bij vijf zulke koppels is een oppasser. 's Nachts brengt men ze buiten de zoutgroeven en sluit ze in eene gevangenis op.

door het onderzoeken van de nommers der Russische assignaten, die de Monniken bij het wisselen gekregen hadden, dat deze dezelfde waren, die den koopman Abraham waren ontstolen geworden. Er was dus geen twijfel aan, of Grozea had het roovers handwerk weêr bij de hand gevat."

»Van dat oogenblik af begonnen ook de rooverijen met gewapende hand op de groote wegen van klein Wallachije weder: acht en dertig misdaden van dien aard werden op onderscheiden groote wegen dier Provincie begaan. (De Griffier leest de nadere opgave voor dezer talrijke diefstallen, de namen der beroofde personen, de middelen daartoe gebezigd, die echter bijkans allen dezelfde zijn. De som van al het geroofde bedraagt 600,000 piasters). Het verdient te worden opgemerkt, dat er nooit een moord begaan is, maar er slechts eenige kwetsuren hebben plaats gehad. De meesten der aangevallen personen verklaren, dat Grozea al zijn gezag bij zijne spitsbroeders heeft doen gelden, om degenen, die beroofd werden voor persoonlijke mishandelingen te beveiligen."

»Noch de politie, noch de militaire magt kon het zoo ver brengen, om den aanvoerder van die geduchte bende in handen te krijgen; want de boeren, door Grozea rijkelijk beloond, deden niets liever, dan hem als spion te dienen, en bragten hem zoo wel van gevaren, die hem bedreigden, als van gelegenheden om een' slag te slaan, in kennis. Het is zelfs zeker, dat de boeren, om niet te spreken van het belang, dat zij bij het begunstigen van rooverijen hebben, waarvan zij hun voordeel trekken, eene natuurlijke geneigdheid koesteren, om de roovers, die zij als hunne beschermers tegen de onderdrukking beschouwen, te ondersteunen."

»Moede, om altijd hetzelfde land door te trekken, verplaatste Grozea het tooneel zijner rooverijen op den regter oever van de rivier de *Donau*: aan de spits van dertig man overrompelde hij het huis van den Aga van *Karaman* in Bulgarije. Bij dezen Aga, met name Soliman Kara, diende Johannes Sin Petro, de zoon van Grozea, in de Albanesische lijfwacht. Verscheiden menschen werden bij dat gevecht gedood, de Aga gekwetst, de gebouwen in brand gestoken, de schat geroofd en de vrouwen van den Aga uit den harem weggevoerd."

»Na deze daad van geweld keerde Grozea weder in Wallachije terug. Hij had voor een Bulgarisch meisje, met name Maria Radschi, eene der uit den harem van den Aga geroofde vrouwen, liefde opgevat. Grozea ging in de stad *Brankowani* en dwong den Priester Paul, om over zijne echtverbindtenis met Maria Radschi zijnen zegen uit te spreken. Hierop keerde hij met zijn' buit in het gebergte terug, en besloot, om, nadat hij een' anderen naam aangenomen had, stil en gerust in den omtrek van *Tichernac*, zijne geboorteplaats, waar zijne oude moeder nog woonde, te leven. Zijn zoon, vroeger in de Albanesische garde in dienst van den Aga, was bij hem."

»In de eerste dagen van Maart 1838 kwam Grozea bij zijne moeder, die hij sedert tien jaren, namelijk sedert zijne eerste veroordeeling niet meer gezien had, en zeide tot haar met een somber uitzigt en haar strak aanziende: »Moeder, herkent gij uw kind, Nicolaas Sin Petro, uwen eenigen zoon." En toen deze arme oude vrouw hem met hare armen wilde omvatten, trad hij terug, wees haar zijn' dolk, aan welken nog versch bloed kleefde, en riep: »Moeder, nader mij niet, vervloek mij, ik heb mijn' zoon, mijn' eenigen zoon gedood; ga heen, laat zijn lijk begraven, in het Beerenhol ligt het." Hierop verwijderde hij zich schielijk uit het huis. — De oude moeder, hevig verschrikt, ijlt naar den *Perkalabo* (den policie-beambte) van het land, en vertelt hem, wat er voorgevallen was. Terstond begeven zich verscheiden lieden naar het zoogenoemde Beerenhol, en nadat men al de bijgeloovige maatregelen van voorzigtigheid, die bij zulke ruwe volken gebruikelijk zijn, om zich tegen den duivel te beschermen, die naar het geloof des volks dat hol bewoont, genomen had, ging men er in. Toen men verder kwam hoorde men stenen en kermen; men schoof een' grooten steen, die aan den ingang van het hol lag, op zij, en zag bij fakkelligt eene jonge vrouw, die nevens een' stervenden jongen man knielde. Dit was Maria Radschi, de vrouw van Grozea, en Johannes Sin Petro, zijn zoon. De gewonde werd in de stad gebragt en aan de zorg van een' heelmeester overgegeven. Hij had eene zware, echter niet doodelijke wond gekregen, het staal was gedeeltelijk door het lijf gedrongen, maar zonder het hart of de longen te kwetsen."

»De beambte begon Maria Radschi te verhooren. Deze bekende, dat zij, tijdens haar verblijf in den harem van den Aga Soliman Kara, op Johannes sin Petro, een' soldaat der Albanesche garde, was verliefd geworden; haar meester Soliman die genegenheid gemerkt en aan Johannes eene *bastonade* had laten geven; Grozea, om die slechte behandeling van zijn' zoon te wreken, het huis van den Aga had in brand gestoken. Nadat zij, bekende zij verder, in de handen van Grozea gevallen was, had zij het niet gewaagd, om dezen hare liefde voor zijn' zoon te bekennen. Gewoon, om even als alle Turksche vrouwen als slavinnen te gehoorzamen, huwde zij Grozea. Altijd echter beminde zij Johannes sin Petro nog en werd weder bemind, doch zij verzekerde, sedert zij de vrouw van Grozea was, alle verbindtenis met hem te hebben laten varen. Doch Grozea bemerkte die genegenheid, hij werd somber en zwijgend. Op zekeren dag zaten Maria en Johannes bij elkaâr, onbemerkt spraken zij van het verledene, van den tijd, toen zij elkander heimelijk zagen en spraken, en de waakzaamheid van den Aga ontdoken, toen plotseling Grozea, in volle woede binnen kwam, zijn zoon staat op; doch Grozea, zonder een woord te spreken, trekt zijn' dolk en stoot hem dien in de borst. Johannes valt ter aarde en Grozea neemt de vlugt."

»Sedert dit voorval waren naauwelijks twee dagen verloopen, toen Grozea zich bij den Overste Salomon, den militairen bevelhebber van klein Wallachije, begaf. Binnen tredende, werpt hij zijne wapens op den grond en zegt: »Salomon, gij zijt de dapperste onder de Wallachijers, aan u geef ik mij over; ik ben Grozea." De Overste keek hem scherp aan, Grozea begon weder met nadruk: »Gij herkent mij niet meer. Eens streed ik aan uwe zijde voor de Wallachijsche vrijheid, onder het bevel van Theodoor Vladimiresko; tegenwoordig ben ik roover, moordenaar en heb mijn' zoon gedood! Zet mij vast en geef mij aan de menschelijke geregtigheid over, God zal de zijne uitoefenen."

»Hierop werd Grozea in de gevangenis van *Krajova* en van daar naar *Bucharest* gebragt."

»Nicolaas Sin Petro is diensvolgens aangeklaagd: van poging tot moord aan den Russischen Luitenant Mastennikof, van het ontsnappen uit de mijnen, van de in klein Wallachije begane rooverijen en diefstallen (nieuwe optelling der begane diefstallen), brandstichting en roof in het huis van den Aga Soliman Kara, te *Karaman* op het gebied van onzen souvereinen Heer den Sultan van Turkije, en van poging tot moord aan zijn' eigen zoon."

(Het Vervolg hierna.)

Publicke Veilingen.

Departement der *Onbeheerde Boedels en Woezen*,
Door den Vendumeester A. SALOMONS,

Vrijdag, 25 October 1839.

Het *ERF*, met het daaropstaande *GEBOUW*, gelegen aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, tusschen de *Keizer-* en *Steenbakkerijstraten*; aankomende voor de eene helfte JOHANNA M. C. HENCKE en voor de wederhelfte JOHANNA MARIA A. HOFFBERK. — *f 560.* — PIETER VAN LEEUWEN.

ADVERTENTIËN.

(33061) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 1sten November e. k., des voormiddags om *negen* ure, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden uit gemeld Geregtshof publiek bij Executie verkoopen:

Een bloot *ERF*, gelegen aan de *Weidestraat*, La. D. N°. 51 Nieuwe Wijk; aankomende J. N. DE VRIES GERHARDT.

Paramaribo, den 29 October 1839.

R. GOLLENSTEDE,
Exploicteur.

(38435) De ondergeteekende verzoekt nogmaals een ieder, die nog aan den Boedel wijlen haar Echtgenoot den Heer S. J. CONTENT schuldig zijn, hun verschuldigde te voldoen; zullende dezelven, in het tegenovergesteld geval, zonder onderscheid van persoon, in regten worden geconstringeerd.

Paramaribo, den 29 October 1839.

Wed. S. J. CONTENT
geboren PRINS qq.

(38434) Extra *YELLOW-* en *LIGTH BROWN SPOTTED HAVANAH* SIGAREN. — Te bekomen bij
De Wed. J. VAN PRAAG.

(38433) De Vendumeester ALEXANDER SALOMONS, zal op *HEDEN* des namiddags ten *vier* ure, ten huize van den Heer A. J. POSNANKI, aan de *Waterkant*, in het openbaar verkoopen:

STUKGOEDEREN, gemaakte *KLEEDEREN*, extra fraaije staande *TAFELLAMPEN*, *GLASWERK* en verder al hetgeen ten voorschijn zal worden gebragt.

Zullende deze GOEDEREN ten huize voormeld, *HEDEN* te bezigtigen zijn; — zijnde dezelve inmiddels voor **Contant**, tegen *inkoops-prijs* te Koop.

Paramaribo, den 30 October 1839.

H. J. POSNANKI qq.

Vendu:

(38436) DONDERDAG, 's morgens om *negen* uren, van diverse *WINKELWAREN*, ten huize van
DEGENHARD & KRAMER.

Paramaribo, den 29 October 1839.

(38387) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal Vrijdag om *negen* uren, verkoopen:

PROVISIEN, *STUKGOEDEREN*, *WANE-* en *KOPIE PLANKEN* van de Gronden *Osembo* en *Quapibo*, kistjes *GLAZEN-RUITEN*, trossen best *TOUWWERK* en een extra groote *BUL*.

TE KOOP:

(38398) Een bekwame *DRESNEGER* en *ZAGER*; — te bevragen ter dezer DRUKKERIJ.

Paramaribo, den 29 October 1839.

(38424) De Minderj. P. VOS JR. vertrekt.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 25sten dezer, het Schip *Anthony*, Kapt. E. H. Mugge, van Rotterdam, hebbende 62 dagen reis; Passagier: de Heer F. G. W. Muller.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & C°.